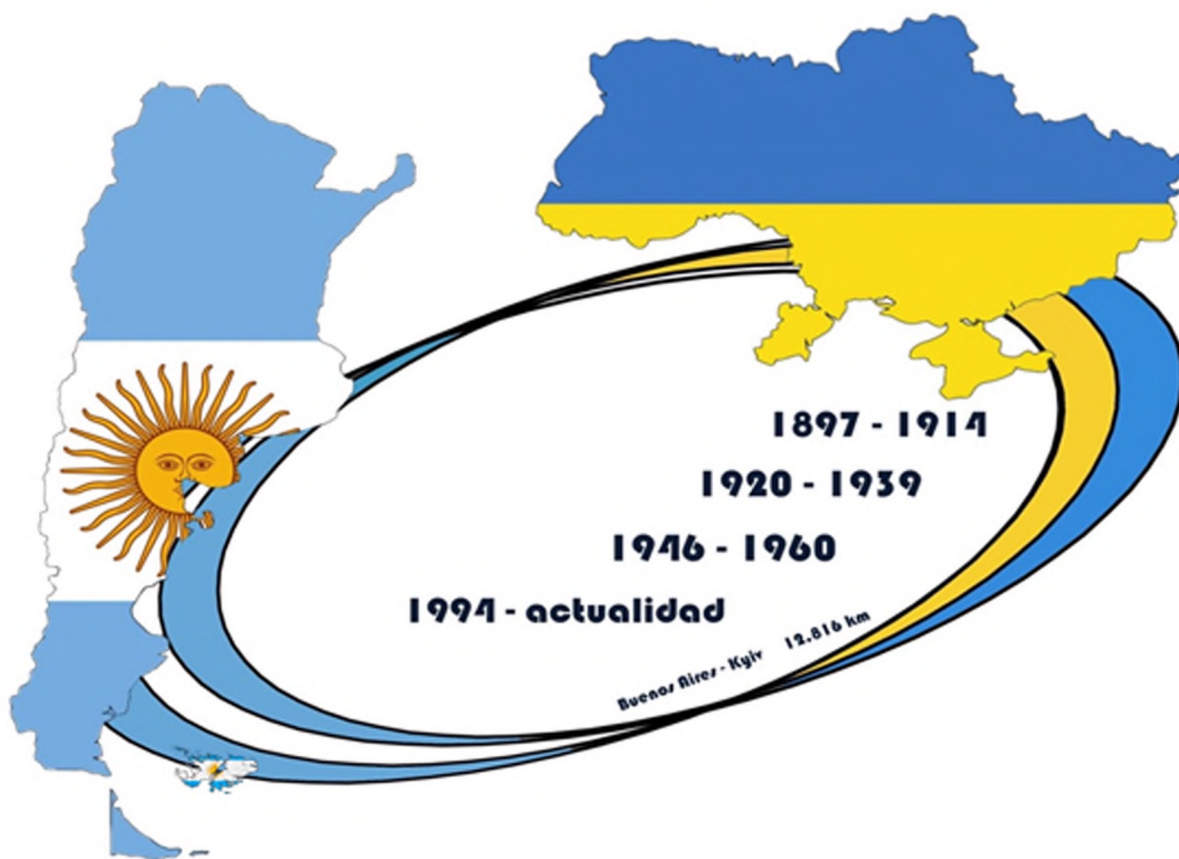

Embajada Argentina
en Ucrania

«У ПОШУКАХ МОГО КОРИННЯ»

№ 3

Вступне слово

Я рада вітати вас на сторінках цифрового інформаційно-періодичного видання «У пошуках мого коріння», підготовленого Посольством Аргентинської Республіки в Україні з метою ознайомлення з видатними особистостями в науковій, підприємницькій та культурній діяльності Аргентини, які є українцями за походженням та/або чие родинне коріння пов'язане з українськими містами.

Історія міграції українців до Аргентини розпочалася наприкінці XIX століття, внаслідок чого утворилася громада, яка вважається сьомою у світі за чисельністю українською діаспорою, що за приблизними оцінками налічує 350 000 українців, представників кількох поколінь.

Можна виокремити чотири головні хвилі міграції українців, які прибули до нашої країни, що охоплюють періоди: 1897-1914, 1920-1939, 1946-1960 роки та з 1994 року до нині. Попри те, що раніше були зареєстровані поодинокі випадки прибуття українців до Аргентини, вважається, що перша організована хвиля української імміграції відбулася у 1897 році до міста Апостолес провінції Місьйонес.

Незважаючи на офіційні дані, було виявлено декілька українських родин, а саме з міста Кам'янця-Подільського, які прибули до Аргентини в серпні 1889 року і заснували в аргентинській провінції Санта-Фе першу єврейську сільськогосподарську колонію Мойсес-Віль.

Кожна з цих хвиль дала Аргентині багато цінних особистостей, оскільки як видатні люди, так і ті, хто залишилися невідомими для широкого загалу, - всі вони своєю працею, зусиллями, творчістю, цінностями та знаннями зробили значний внесок у формування сучасної Аргентини.

Слава про щедру гостинність Аргентини досягла далекої Східної та Центральної Європи. Наша країна відкрила свої двері для потужних та плідних хвиль міжнародних міграційних процесів.

Важливо відзначити роботу, яку виконують організації української діаспори в Аргентині задля збереження українських традицій та цінностей у нашій країні.

Наразі Українська центральна репрезентація (RCU) (www.rcukra.com.ar), яку очолює відомий нейрохірург та Почесний консул України в провінції Буенос-Айрес доктор Педро Лирик (<http://lylyk.com.ar/>), об'єднує понад 30 асоціацій української діаспори, основними членами яких є Українське культурне товариство «ПРОСВІТА» (www.prosvita.org) на чолі з архітектором Хорхе (Юрієм) Данилишиним та Українське товариство «ВІДРОДЖЕННЯ» під керівництвом Віктора Будзінського.

Українська палата торгівлі і промислу в Аргентині (CAUCI) (www.cauci.com.ar), яку очолює пан Олег Яхно, відповідає за просування двостороннього бізнесу з моменту свого заснування у 1992 році.

Команда Посольства Аргентинської Республіки в Україні

Заглиблюючись в історію Аргентини, можна дізнатись про українців та їхніх нащадків, які досягли успіху в різних професійних галузях на національному, регіональному та міжнародному рівнях.

Серед таких особистостей варто згадати біохіміка та лауреата Нобелівської премії з медицини Сесара Мільштейна, піаністку Марту Аргеріх, музиканта-фольклориста Орасіо Еухеніо «Чанго» Спасюка, поетесу Алехандру Пісарник, письменника Сесара Тьемпо, актора й музиканта, члена музично-гумористичного гурту «Les Luthiers» Маркоса Мундстока, засновників та власників комплексів по вирощуванню та переробці мате «Росамонте» Деметрію Гренюка та «Романсе» Мігеля Хосе Герулу, автора публікації про українську громаду «Наші люди» Хорхе Баланду, олімпійського призера Педро Стецюка, метеоролога Надію Зинченко, біохіміка та вірусолога Пабло Голдшмідта, демографа-дослідника української діаспори, випускника Університету Буенос-Айреса Олега Воловину, колишнього футболіста Хосе Чатрука, футбольного тренера Хосе Нестора Пекермана.

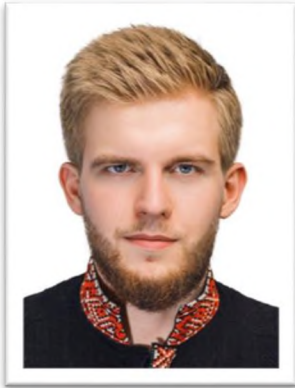
Розповіді, опубліковані у цьому виданні за згодою наших героїв, не є вичерпними, а натомість прагнуть передати різноманіття життєвого досвіду респондентів, відомих на міжнародному рівні особистостей української громади, що мали значний вплив на розвиток аргентинського суспільства та відображають плідні зв'язки між Аргентиною та Україною.

Цей інформаційний бюлетень є відкритою, міжрелігійною, всеохоплюючою ініціативою, до якої можуть долучитися нові діячі української громади в Аргентині. Я вітаю всіх зацікавлених взяти участь у наступних випусках бюлетеня та запрошую надсилати свої історії, спогади та досвід на електронну адресу eucra@mrecic.gov.ar.

З найкращими побажаннями,

Елена Летісія Мікусінські

Передмова від Народного депутата України Святослава Юраша

Депутат Святослав
Юраш

Голови підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

2020-ті роки мають стати особливими у відносинах між Україною та українською діаспорою. Наші громади у містах та містечках Аргентини вже більше ніж за сто років заклали підвалини для особливих відносин між нашими державами.

Ми вже давно не незнайомці, а скоріш старі приятелі. Незважаючи на тисячі морських миль між нами, наші народи стали сусідами. Українці та аргентинці живуть на одних вулицях, слухають схожу музику та їх діти грають на тих самих майданчиках.

Мене завжди захоплював феномен діаспори. Однаково величним є і та сміливість, яку проявили емігранти при подоланні всіх труднощів, пов'язаних із переселенням, і доброта та щирість народу, який їх прийняв. І у свій час аргентинський народ неодноразово сприяв нам, іноземцям з іншого континенту, у пошуках прихистку, роботи та, найголовніше свобод. Не отримавши землю в Україні, ми отримали змогу обробляти її в Апостолесі. Тікаючи від політичних переслідувань, нам надали свободу слова, і ми почали друкувати «Українське слово». Рятуючи своїх дітей від економічного занепаду, ми змогли віддати їх в аргентинські школи та університети міста Беріссо. Для 300 000 тисяч українців Аргентина стала землею можливостей і розвитку. І таким чином ще з кінця XIX століття аргентинці роблять все можливе задля збереження наших традицій, мови та віри.

Відносини Буенос-Айреса та Києва мають 300 000 тисяч можливостей, мостів та історій дружби. Закордонні українці Аргентини є найкращими послами України у всіх сферах без виключень. Від медицини і до спорту, вони пишуть історії одночасно двох країн, які так далеко один від одного на політичній мапі, але поряд за спільними ідентичностями. Адже бути сусідами, знаходячись на різних континентах, - це диво, яке стало можливим завдяки гостинності аргентинського народу та сміливості українських емігрантів.

Нове покоління українських дипломатів та політиків має вибудувати особливі відносини із українською діаспорою в Аргентині. Про неї мають більше писати в підручниках з історії, нові освітні програми обміну мають створитися між університетами обох країн, глибше співробітництво повинне вибудуватися у царині культурної дипломатії. Без перебільшення, Українська держава має створити всі можливості для діаспори та її легкого відвідування України, вивчання історії та, особливо, мови. Адже українці – це велика сім'я, що живе на кожному континенті, і ми маємо знати більше про своїх родичів.

Особливі можливості для подальшої співпраці існують, вочевидь, у сферах сільського господарства, медицини та ІТ. Це ті три базові площини, що є однаково важливими для

наших країн і на яких можна створити спільну візію двосторонніх відносин. У розроблені дорожньої карти спільного майбутнього Аргентини та України мають брати участь, перш за все, українські сім'ї міст та селищ нашого латиноамериканського друга та партнера. Така карта мала б включати в себе їх досвід, знання та бачення можливостей та викликів: від питань поглиблення торгівлі і до зусиль щодо зменшення викидів CO₂ у атмосферу.

Для кожного з українців історія діаспори є особливо надихаючим прикладом віри в себе, сміливості та гостинності. Це історія про свободу, втрачену на Батьківщині, та знайдену у новій країні. І наша вдячність аргентинському народу за таку допомогу має бути закарбована у конкретних прикладах співробітництва, яке буде покращувати життя обох народів.

Святослав Юраш*

Народний депутат Верховної Ради України

**Святослав Юраш - Народний депутат Верховної Ради України IX скликання з серпня 2019 року, обраний по загальнодержавному багатомандатному округу за списком політичної партії "Слуга народу". Голова підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Глава Постійної делегації у Парламентській асамблеї ГУАМ, заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС - Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ), керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Індія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Бразилія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Ірландією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Японією, секретар групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки.*

ОРАСИО ЕУХЕНИО «ЧАНГО» СПАСЮК

«Чанго» Спасюк

Композитор та акордеоніст чамаме^{*}

Орасіо Еухеніо «Чанго» Спасюк народився в місті Апостолес, провінція Місьйонес, що межує з Бразилією та Парагваєм, музикант-новатор, визначний представник сучасного музичного мистецтва. Натхнення до музичної творчості йому дали батько та дядько співак. Він є послідовником Абітбола, Кокомароли, Мартінеса Рієра, Монт'єля та інших великих композиторів чамаме[†].

Завдяки своїй ширості та відвертості, неупередженому ставленню Спасюк створює музику, сповнену розмаїттям звуків та ритмів, світла та тіней, яка у поєднанні з творчим

доробком попередників, синтезом, імпровізацією, композицією, традицією та сучасністю, перетворюється на потужний звуковий досвід, що виходить за межі стилю та звуку.

Це надзвичайно експресивний музикант, його музика викликає небувале душевне піднесення, можна із захватом споглядати, як насолоджуючись своєю грою, він повністю занурюється у світ мелодій, із захопленням поринає у вир магічних звуків свого акордеону. Його чарівна сценічна присутність «дервіша» та неперевершений ансамбль створюють музику глибинної краси та почуттів. Хоча мистецтво Чанго Спасюка наповнено почуттям глибокої меланхолії, досить важливим елементом соціальної історії Аргентини, проте воно передає стійкий оптимізм перед трагізмом усіх людських прагнень.

Чанго Спасюк випустив десять сольних альбомів в Аргентині, серед них «Polcas de mi tierra» (1999) («Польки моєї землі»), який отримав багато нагород. Перший міжнародний реліз «Tarefero de mis pagos» («Збирач має моєї рідної землі») приніс йому Всесвітню музичну премію BBC у номінації «Найкращий новий артист 2005», премію імені Карлоса Гарделя в Аргентині, а також номінацію на Латинську Греммі 2006

«Чанго» Спасюк

^{*} Чамаме - стиль музики та танцю, характерні для північно-східної Аргентини, які відіграли важливу роль у культурній еволюції цих територій. Нині вважаються нематеріальною культурною спадщиною Аргентинської Республіки.

[†] Біографічна довідка Чанго Спасюка підготовлена аргентинським журналістом Серхіо Арболеасом.

року. Чанго здійснив численні гастрольні тури Європою та Північною Америкою, здобувши міжнародне визнання.

Його альбом «Punandí» («Босоногі»), випущений наприкінці 2008 року, став лауреатом премії імені Карлоса Гарделя у номінації «Найкращий аргентинський фольклорний виконавець». Альбом «Tierra Colorada en el Teatro Colon» (2014) («Червона земля в Театрі Колон») у 2015 році отримав премію імені Карлоса Гарделя як найкращий альбом чамаме (CD + DVD були записані наживо у Театрі Колон у Буенос-Айресі).

Останній альбом Чанго Спасюка «Otras músicas» («Інша музика»), який містить композиції, створені для фільмів, театральних постановок та документальних проєктів, здобув дві премії Гарделя у номінаціях «Найкращий альбом альтернативного фольклору» та «Найкращий саундтрек для телебачення».

У 2017 році, майже за 20 років після виходу легендарного альбому «Польки моєї землі», Чанго Спасюк приєднується до нового музичного проєкту Педро Канале (Chancha Via Circuito) під назвою «Pino Eugoreo: подорож до предків», що являє собою новий звуковий досвід, де поєднуються полька, шоттіш, електронні історії та даб - музика танцю, свят та думок про різноманіття.

«Чанго» Спасюк

«Чанго Спасюк, автор та ведучий документального циклу передач «Маленькі всесвіти» на каналі «Encuentro» та на громадському телебаченні Аргентини

У 2019 році він їде до Осло, Норвегія, щоб записати альбом із гітаристом Пер Ейнаром Уотлом під назвою «Hielo Azul/Tierra Roja» («Блакитний Лід/Червона Земля»): зустріч між двома звуковими всесвітами, які магічним способом знаходять нескінченні точки дотику. У листопаді 2019 року альбом було представлено у Норвегії, а у 2020 році - в Аргентині та в усьому світі.

Крім того, Чанго брав участь у шоу та альбомах відомих артистів різних музичних жанрів (рок, поп, джаз, блюз, фольклор, класика, електронна, кельтська музика), серед яких можна відзначити: Мерседес Соса, Боббі Макферрін, Сіро Баптіста, Боб Тельсон, Карлос Нуньес, Хізер

Корнелл і Манхеттен Тап, Леон Гіко, Дівідіос, Рауль Барбоса, Хайме Торрес, Чучо Вальдес, Ліла Даунс, Фіто Паес, Діно Салуцци, Лос Чальчалерос, Хайро, Літо Вітале, Рамона Галарса, Антоніо, Кевін Йогасен, Антоніо Тарраго Рос, Луїс Салінас, La Bersuit, Ренато Боргетті, Уго Фатторусо, Чіко Сезар, La Bomba de Tiempo, Рікардо Іоріо та інші.

Чан'го Спасюк стає ведучим та творцем контенту телепрограми «Маленькі всесвіти», яка виходить виключно у документальному форматі. Під його допитливим і чутливим поглядом ця передача зосереджується на зборі, розумінні та поширенні музики, що надходить із різних куточків Аргентини та дружніх країн.

Телевізійний документальний цикл «Маленькі всесвіти», що складається із 70 передач, які розповідають про 80 експедицій та дослідницьких подорожей, здійснених Аргентиною, Парагваем, Болівією, Уругваем та Бразилією протягом п'яти сезонів, отримує дві аргентинські премії аргентинського телебачення «Мартін Ф'єрро».

Чан'го Спасюк гастролював різними країнами, як-от: Аргентина - Канада - США - Бразилія - Парагвай - Чилі - Уругвай - Голландія - Франція - Англія - Шотландія - Україна - Польща - Китай - Словенія - Німеччина - Австрія - Іспанія - Португалія - Бельгія - Норвегія - Данія - Мексика.

У 2005 році він став володарем премії «Платиновий Конекс» як найкращий аргентинський фольклорний співак десятиліття.

У 2015 році він отримав звання Почесного доктора Національного університету Міс'йонес, Аргентина, за свій внесок у розвиток і збереження культурної спадщини.

Композитор-акордеоніст родом із Міс'йонес Чан'го Спасюк дебютував у Театрі Колон із неймовірним концертом, де представив музику, яка своєю глибокою природною ідентичністю обійшла всі межі народного та академічного мистецтва.

У цьому храмі музики він довів силу та комунікацію музичного твору, підтвердивши думку: «прикрась своє село й ти прикрасиш світ»

«Вважаю, що авангард без традицій абсолютно неможливий».

Цей принцип, яким він керується, набув широкого та магічного втілення. У своєму доробку Спасюк зміг рівноцінно поєднати розмаїття властивостей академічної, фольклорної, регіональної, універсальної, народної та класичної музики.

Родинні зв'язки

Чан'го Спасюк народився у місті Апостолес, провінція Міс'йонес, Аргентина, куди 27 серпня 1897 року прибула перша група іммігрантів-українців.

На початку 1900-х років сюди приїхали бабусі та дідусі Чан'го по батьковій та материнській лініях: Параска Куш, Андрій Спасюк, Микола Скромеда та Анна Оловачук.

Афіша концерту Чан'го Спасюка, присвяченого 30-річчю його творчості, 25 січня 2020 року

Львівська область

Усі їхні діти народилися вже в Аргентині, серед них і батьки Чанго, Лукас Спасюк та Євгенія Скромеда. Обоє, і мамо й тато, розмовляли українською та іспанською мовами.

У 1997 році, коли відзначалося 100 років української імміграції, Чанго випустив легендарний альбом «Польки моєї землі», який є музичним відображенням зустрічі та злиття української та аргентинської культур і вже вважається народною музикою того регіону. В альбомі зібрані не лише музика, а й історії, свідчення, традиції, які плекають й до нині.

У серпні 2001 року Чанго єдиний раз був в Україні з делегацією аргентинців, запрошених на святкування 10-річчя незалежності України. У цій поїздці він не лише побував у столиці, а й відвідав українські області, зокрема, Львівщину, де народилися його бабусі та дідусі. Місцеві українські будинки нагадали йому оселі його бабусь та дідусів у Місьйонес.

Обкладинка диску
«Польки моєї землі»

РОБІ СЕНДЕРОВІЧ

Робі Сендеровіч

Менеджер із практики глобального управління у справах Європи та Центрально-Західної Азії Світового банку

Робі Сендеровіч отримав ступінь ліценціата педагогічних наук в Університеті Буенос-Айреса (1994). Магістр публічної політики Університету Джонса Гопкінса (1999), має сертифікат з організаційного лідерства Вищої школи бізнесу Стенфордського університету (2006) та диплом з економічної політики Школи державного управління імені Джона Ф. Кеннеді Гарвардського університету (2004).

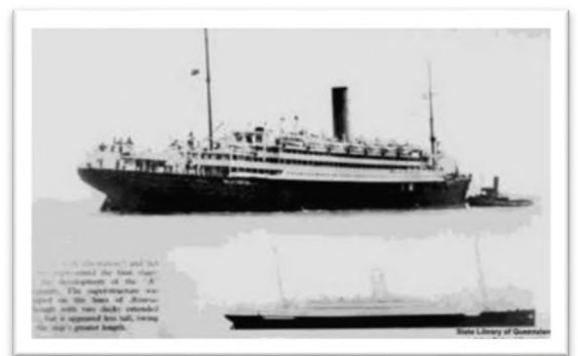
Робі Сендеровіч очолював програму Глобального партнерства за соціальну відповідальність. Його робота в Світовому банку зосереджена на аналізі політичної економії, створенні коаліцій заради змін, боротьбі з корупцією та управлінні державних установ. Перш ніж приєднатися до Світового банку, він співпрацював із неурядовими організаціями в Аргентині та на Кубі, де представляв Американський єврейський об'єднаний розподільчий комітет. Також викладав управління людськими ресурсами в неприбуткових організаціях, працював у приватному секторі: був директором освітніх програм, а також програм із розвитку громад та управління людськими ресурсами.

❖ Які родинні зв'язки пов'язують Вас з Україною?

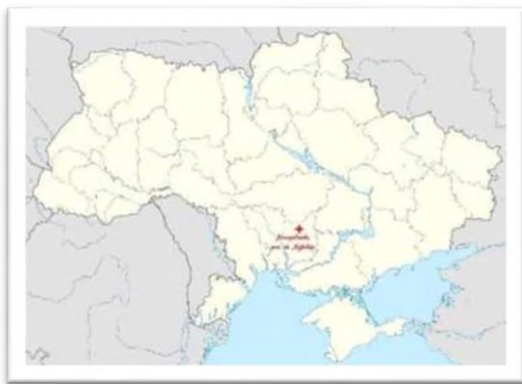
Мої бабусі та дідусі по лінії матері народилися на теренах сучасної України, які тоді входили до складу Російської імперії. Внаслідок складних економічних умов, погромів проти єврейського населення та комуністичної революції, наша сім'я переїхала до Аргентини. Це сталося в різні часи протягом перших двох десятиліть XX століття.

❖ В якому населеному пункті вони проживали? Чи знаєте Ви, в якому році вони емігрували з України?

Мій дід Грегоріо Фрейберг народився в Новополтавці в 1903 році. Він був сьомою дитиною з восьми родини Юделя Фрейберга. Зі своєю сім'єю Грегоріо прибув до Аргентини в 1905 році. Вони оселилися в одній з єврейських колоній у провінції Санта-Фе. Цю еміграцію організував єврейсько-німецький меценат барон Моріс фон Хірш, який підтримував переселення єврейських громад зі Східної Європи. Тоді у Санта-Фе саме Єврейська асоціація

Пароплав «Арланса»

Селище Новополтавка, Миколаївська область

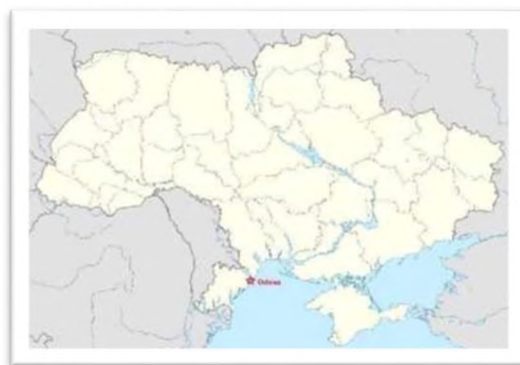
колонізації підтримала цих поселенців, які згодом, завдяки літературним творам Альберто Герчуноффа, стали відомими як «єврейські гаучо». Я маю кілька документів Єврейської асоціації колонізації, де фігурує ім'я мого прадіда. Моя бабуся Єва Гербер, друга дочка Маркоса Гербера, народилася в Одесі на початку другого десятиліття XX століття. В Одесі вони мали власний магазин меблів. Під час бурхливих років комуністичної революції родина вирішила залишити країну, де вони народилися, і вирушила в далеку подорож до Аргентини. Їм довелося пройти добру частину Європи,

ховатися,
підпільно

перетинати кордони, поки не дісталися до порту Марсель у Франції. Родина прибула до Буенос-Айреса на борту пароплава «Арланса».

❖ В якому населеному пункті Аргентини вони проживали?

Сім'я Фрейберг оселилася в єврейських колоніях Санта-Фе та пізніше - у місті Кордова. Сім'я Гербер осіла в Буенос-Айресі.

місто Одеса

❖ Чи відомо Вам про родичів у сучасній Україні?

Мені про це нічого не відомо, але, ймовірно, їх немає.

❖ Зберігаєте або пам'ятаєте якісь традиції?

Сімейні застілля в домі моєї «бабці Єви». Борщ, вареники, смажена печінка, чай у склянках із тоненького скла.

Пані Сара Крафчік, бабуся Єви Гербер та прабабуся Робі Сендеровіча

❖ Чи є українські звичаї, які пов'язують Вас із Вашими предками?

Нещодавно я мав можливість вперше відвідати Київ. Я почував себе там надзвичайно затишно, смак їжі дуже нагадував мені страви, якими ми частувалися вдома у моїх батьків, бабусь і дідусів.

❖ Чи бажаєте поділитися спогадами, які пов'язують Вас з Україною? Чи бажаєте поділитися спогадами, які пов'язують Вас з Україною?

Звичайно.

❖ Як Ви вважаєте, чи можливо в майбутньому поживати зв'язки з країною Ваших предків?

Безсумнівно. Завдяки роботі у Світовому банку я мав можливість побувати в Україні. Дивовижна країна і багато в чому дуже схожа на Аргентину. Після свого першого візиту я хочу обов'язково приїхати ще раз.

Грегоріо Фейберг, дідусь
Робі Сендеровіча

[illegible][illegible]

Документи Єврейської асоціації колонізації з інформацією про Юдея Фрейберга, прадідуся Робі Сендеровіча, про його прибуття до Аргентини

БРАТИ ВАЙСБУРДИ

Маріо, Гільермо та Даніель Вайсбурди

Мене звуть Маріо Альберто Вайсбурд, я нащадок українців. Мій батько народився в Теофіполі Волинської губернії (нинішня Хмельницька область) у 1913 році. Наразі у мене немає інформації щодо родичів, які б мешкали в Україні. З українських звичаїв чи традицій пам'ятаю, що готували борщ, такий суп із буряком.

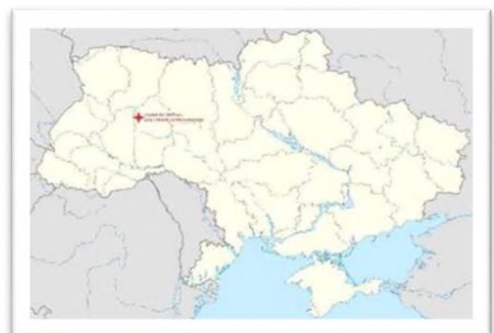
Мій дідусь по лінії батька Хуан Вайсбурд приїхав із родиною з України: дружина Софія Авербух, їхні діти: Карола, Леон (мій батько) та Еліза. Вони прибули до Аргентини в 1920 році. Того ж року народився Маркос, наймолодший син.

Протягом двох років родина проживала в єврейській колонії Мойсес-Віль у провінції Санта-Фе, а потім переїхала до містечка Вайсбург, департамент Морено, провінція Сантьяго-дель-Естеро.

Це містечко, яке існує й сьогодні, було засновано Ізраїлем Бенхаміном Вайсбурдом, братом мого діда Хуана, який приїхав до Аргентини кількома роками раніше.

Мій дідусь пішов працювати в компанію «Weisburd y Cía. Ltda.», створену його братом Ізраїлем, де він завідував складом, а моя бабуся відкрила міську пекарню.

Мій батько Леон Вайсбурд навчався у початковій школі в Буенос-Айресі, середню освіту здобув у Національному коледжі Сантьяго-дель-Естеро та в 1939 році отримав диплом інженера з цивільного будівництва в Національному університеті Ла-Плати.

місто Теофіполь Хмельницької області

Після закінчення навчання батько працював на сімейному підприємстві, на базі якого розпочалося будівництво фабрики з виробництва таніну, де він обійняв посаду адміністратора і потім став її директором.

Хуан Вайсбурд

Ця фабрика, відкриття якої відбулося в місті Чако у 1941 році, була побудована завдяки великим зусиллям в боротьбі проти компанії з англійським капіталом «La Forestal», яка мала монополію на виробництво таніну в Аргентині та славилася своєю політикою поневолення службовців і робітників, що описав Рафаель Ієлні у «La Forestal» (видавництво «Ediciones del Sur», 1996).

На відміну від «La Forestal» компанія «Weisburd y Cía. Ltda.» дотримувалася трудового законодавства та відрізнялася гідним ставленням до своїх працівників, про що згадував доктор Рауль Даргольц у своїй книжці «Сокира і кебрачо^{*}» (видавництво «Conciencia Nacional», 1991).

У 1950-х роках у Вайсбурді, власними зусиллями та без урядової підтримки, були побудовані потужності вуглехімічної промисловості, яка повинна була б займатися виробництвом метанолу, ацетону, вуглецевих брикетів, а також переробкою деревини для застосування у деревообробній галузі.

Отже, це була спроба розпочати нову еру в галузі лісового господарства, проте фабрика так і не запрацювала, незважаючи на те, що її будівництво було завершено, і вона пройшла експлуатаційні випробування.

У 1944 році мій батько Леон одружився з моєю матір'ю Вікторією Ірмою Шмуловіч, вони стали батьками трьох дітей: Гільермо Хайме, Данієля і Маріо Альберто. Ми всі народилися в місті Росаріо, де мешкали мої бабуся й дідусь за материнською лінією.

Леон Вайсберг та Вікторія Ірма Шмуловіч

У 1960 році ми назавжди переїхали до Росаріо. Тут мій батько працював у будівельній галузі, а мама - вчителькою англійської мови.

^{*} Кебрачо — назва декількох субтропічних видів дерев із Південної Америки, їх деревини, кори і дубильного екстракту. Ці дерева дають тверду важку деревину, що містить близько 20 % танідів.

**Сім'я Хуана Вайсбурда. Зліва направо
стоять: Еліза, Хуан, Софія, Карола та Леон.
Немає Маркоса;
сидять: Ізраїль (Шуло), Аарон, Бенхамін,
Ірен, Сара та Хайме (онуки Хуана і Софії)**

Гільермо став лікарем та обійняв посаду Міністра охорони здоров'я провінції Санта-Фе. Він одружився з Гільєрміною Чачес, у них народилися троє дітей: Марія Хуліана (лікар-гінеколог), Арнольдо (бухгалтер) та Пабло Хав'єр (бухгалтер).

Даніель отримав диплом архітектора та побудував значну кількість будівель, він також був директором з питань будівництва та соціального облаштування провінції Санта-Фе; одружився з Кларисою Бердун, у них народилося двоє дітей: Сантьяго (юрист) та Родріго (спеціаліст у галузі ділового адміністрування).

Я здобув професію інженера-механіка, присвятив себе будівництву промислових об'єктів, що дало змогу об'їздити всю Аргентину і навіть попрацювати у братніх республіках Перу та Болівії.

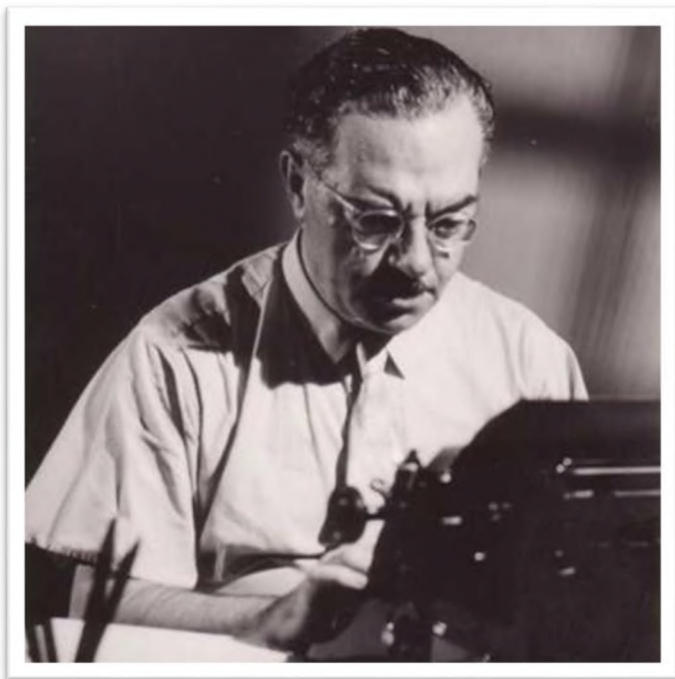
Я одружений із Марією Тересою Перес, маємо двох доньок: Лаура Тереса (архітекторка) та Марія Флоренсія (лікар-травматолог). У нас є онук Сантьяго, син Лаури.

Ми дуже хотіли б поновити зв'язки з країною наших предків, дізнатися більше про її історію та сьогодення, підтримувати зв'язок з її представниками в Аргентині.

**Відзначення сторіччя містечка Вайсбурд та вшанування пам'яті
його засновника пана Ізраїля Вайсбурда**

Вшановуючи пам'ять СЕСАРА ТЬЄМПО

Сесар Тьемпо, 1950-ті роки

Письменник, журналіст, видавець, драматург та сценарист

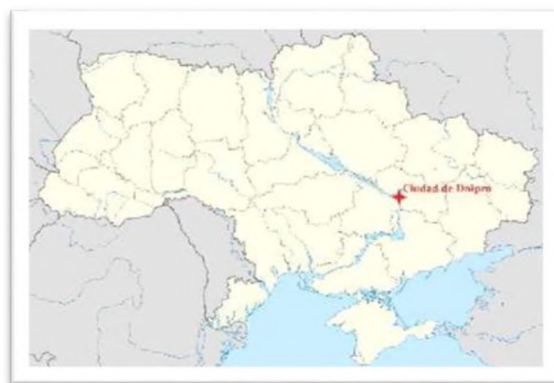
Ізраель Цейтлін - більш відомий під псевдонімом Сесар Тьемпо - народився в Катеринославі (нині Дніпро), 3 березня 1906 року.

У грудні того ж року він прибув із сім'єю до Буенос-Айреса. Його дитинство пройшло між районами Вілья Креспо та Сан-Крістобаль, де він відвідував єврейську школу імені І. Маркмана та Національну школу мистецтв.

З раннього віку Сесар Тьемпо почав цікавитися мистецтвом. Коли йому було лише 15 років він надсилав свої оповідання та вірші на єврейську тематику в різні

аргентинські газети, а у віці 20 років його роботи були вперше опубліковані в газеті La Nación.

У 1926 році з'являється його перша збірка віршів під назвою «Вірші однієї...», авторство якої ховається за літературним псевдонімом молодшої російської поетеси та повії Клари Бетер. Збірка, яка була надрукована в «Claridad», видавництво та журнал літературної групи «Boedo», набула широкого розголосу, що спонукало письменника розкрити своє авторство. Псевдонім «Сесар Тьемпо», який він пізніше взяв та використовував протягом свого життя, пов'язаний із походженням його прізвища («zeit» німецькою мовою означає «час», що іспанською «tiempo», а німецьке «lin» - іспанською дієслово «cesar», що означає «закінчуватися, стихати»).

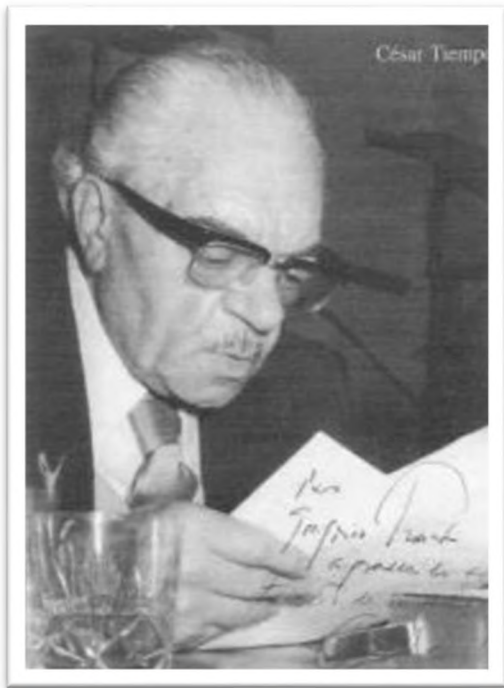

місто Дніпро

Наступного року Тьемпо разом з Педро Хуаном Віньяле організовує та публікує «Експозицію сучасної аргентинської поезії» (1922-27 pp.), вишукану антологію, до якої входять твори головних поетів-авангардистів 20-х років, а саме: Хорхе Луїса Борхеса, Оліверіо Хірондо, Рауля Гонсалеса Туньона, Гонсалеса Лануса, Нори Ланге, Луїса Франко, Хакобо Фіхмана, Леопольдо Маречала, Конрадо Нале Роксло та інші.

Сесар Тьемпо випробував свої сили в усіх сферах літературного мистецтва: від публіцистики, різноманітних публікацій у пресі до адаптації театральних і кінематографічних сценаріїв для телебачення, радіо, кіно та театру.

Майже у всіх свої творах він дотримувався єдиної тематики, висвітлюючи іудаїзм з різних поглядів: як оповідач, вірний єврейським звичаям, або засуджуючий з особливим жартівливим відтінком дискримінацію євреїв. У 1935 році він написав памфлет «Антисемітська кампанія та директор Національної бібліотеки», в якій заперечував антисемітські романи Уго Васта, псевдонім тогочасного керівника Бібліотекою Густаво

Сесар Тьемпо

Мартінеса Сувірія. Серед літературних творів Тьемпо збірки поезії: «Libro para la pausa del sabato/Книга для суботнього перепочинку» (1930), «Sabatión argentino/Аргентинський сабатіон» (1933), «Sábado y poesía/Субота й поезія» (1935), «Sabado Domingo/Суботонеділя» (1937), «Sábado pleno/Серед суботи» (1955), «El becerro de oro/Золоте теля» (1973) та «Poesías completas/»Повна збірка поезій» (1979).

Сесар Тьемпо також писав прозові твори, які раніше публікувалися як газетні статті в різних засобах масової інформації. Наприклад, «La vida romántica y pintoresca de Berta Singerman/Романтичне та мальовниче життя Берти Сінгерман» (1941), «Yo hablé con Toscanini/Я розмовляв з Тосканіні» (1941), «Máscaras y caras/Маски та обличчя» (1943), «Cartas inéditas/Неопубліковані листи» та «Evocación de Quiroga/На згадку про Кірогу» (1970), «Florencio Parravicini/Флоренсіо Паравічіні» (1971), «Los libros

Protagonistas/Книги Протагоністи» (1954) та «Capturas recomendadas/Рекомендовані замальовки» (1978) - збірки інтерв'ю, зроблені Тьемпо-журналістом із різними особистостями культури та перетворені на біографії. Він також мав колонку в журналі «Atlántida», де публікувався під псевдонімом «Full Time».

Тьемпо писав для аргентинських друкованих ЗМІ, як-от: «La Nación», «El Hoga», «Argentina Libre», «La Prensa» у «Mundo Argentino». Також співпрацював з газетами Латинської Америки: «Crítica», «La Vanguardia», «El Sol», «El Radical», «Amanecer» у «América Libre». У вісімнадцятирічному віці очолював редакцію журналу «Sancho Panza» (1923).

У 1937 році він заснував літературний журнал «Columna/Колонка» і був його директором протягом шести років. Тьемпо був співзасновником аргентинсько-уругвайського видавництва «Sociedad Amigos del Libro Rioplatense», який опублікував твори вісімдесяти основних авторів обох країн. Окрім письменницької творчості та роботи редактором, Тьемпо активно брав участь у різних культурних організаціях країни. Він був почесним членом «Sociedad Hebraica Argentina/Єврейське товариство Аргентини» та «Club Honor y Patria/Клуб Честь та Батьківщина», був секретарем «Sociedad Argentina de Escritores/Аргентинського товариства письменників» (SADE), членом «Círculo de la Prensa/Круг преси», «Sociedad

General de Autores de Argentina/Генеральне товариство авторів Аргентини» (ARGENTORES) та «Sociedad de Autores y Compositores de Música/Товариство авторів та музичних композиторів».

У 30-х роках він почав писати свої перші театральні сценарії: «El teatro soy yo/Я є театр» (1933), вистава режисера Маріо Софісі в Театрі Смарт, «Alfarda/Альфарда» (1935), вистава театру «Архентино», та «Pan criollo/Креольський хліб» (1938), вистава театру «Ель Насьональ». Театральні твори Тьємпо були не менш успішними, ніж його перші поетичні збірки, вони викликали значний інтерес у продюсерів, які залучали його до співпраці у нових проєктах. Один із таких випадків - «Pan criollo/Креольський хліб», вистава, яка була створена спільно з компанією Muñío-Alipri. Іншими театральними виставами були: «Quiero vivir/Я хочу жити» (1941), вистава режисерки Каміли Кіроги в театрі «Архентино», «Zazá porteña/Заза портенья» (1945), театр «Казино», «La dama de las comedias/Дама комедій» (1951), вистава режисерки Іріс Маргі в театрі «Сан-Мартін», «El lustrador de manzanas/Полірувач яблук» (1957), режисер Луїс Арата, та «Irigoyen/Ірігойєн» (1973).

Утвердившись як письменник, Тьємпо вирішив підкорити нові горизонти, а саме: радіо та кінематограф. Протягом 1950-х років - самостійно або у співавторстві з Артуро Серретані - він писав оповідання та радіоновели для радіостанцій Бельграно, Прієто та Провінції Буенос-Айреса. Його кінематографічна діяльність охоплювала різні аспекти: від написання власних сценаріїв до адаптації та перекладу творів аргентинських та зарубіжних авторів. Він працював сценаристом у 25 фільмах, з яких 11 - для кінорежисера Карлоса Уго Крістенсена, як-от: «Safo, historia de una pasión/Сафо, історія пристрасті» (1943), «La requeña Señora de Pérez/Маленька леді Перес» (1944), «Las seis suegras del Barba Azul/Шість свекрух Синьої бороди» (1945), «La Señora de Pérez se divorcia/Пані Перес розлучається» (1945), «El canto del cisne/Лебедина пісня» (1945), «Adán y la serpiente/Адам і змія» (1946), «El ángel desnudo/Оголений ангел» (1946), «Los verdes paraísos/Зелені раї» (1947), «Con el diablo en el cuerpo/З дияволом у тілі» (1947), «La muerte camina en la lluvia/Смерть ходить під дощем» (1948) та «Los Pulpos/Восьминоги» (1948).

Сесар Тьємпо з поетесою Рут Фернандес

Сесар Тьємпо також написав сценарії до фільмів: «Se rematan ilusiones/Ілюзії закінчуються» (1944), режисер Маріо Лугонес, «El hombre que amé/Чоловік, якого я кохала» (1947), режисер Альберто де Завалія, «Al marido hay que seguirlo/Чоловіка треба слідувати» (1948), режисер Аугусто Сесар Ваттеоне, «Pasaporte a Río/Паспорт в Ріо» (1948), режисер Даніель Тінайре, «Otra cosa es con guitarra/З гітарою інша справа» (1949), режисер Антоніо Бер Сіані, «El muerto es un vivo/Мертвий це живий» (1953), режисер Яго Бласс, «Paraíso robado/Вкрадений рай» (1952), режисер Хосе Артуро Піментель і

«Donde comienzan los pantanos/Там, де починаються болота» (1952), режисер Антоніо Бер Сіані.

Сесар Тьемпо мав вимушену перерву у написанні сценаріїв через велику кризу в аргентинському кіно в 50-х роках, однією з причин якої стала неможливість отримання кіноплівки для зйомок. Він повертається до роботи кіносценариста в 1961 році та разом з Уго дель Каррілем пише сценарій до стрічки «Amorina/Аморіна» режисера Едуардо Борраса.

Тьемпо виконав невеличку роль у фільмі «Esta tierra es mía/Ця земля моя» режисера Уго дель Карріла. Він оселився в Брюсселі, Бельгія, де проживав до 1966 року.

Після повернення до Аргентини він написав сценарій до стрічки «Deliciosamente Amorin/Чарівно аморально» (1969) для свого двоюрідного брата і друга Хуліо Портера. У 1975 році спільно з Улісесом Петі де Муратом він адаптував книжку «Las Procesadas/Опрацьовані», а також написав сценарій «No hay que aflojarle a la vida/Немає потреби послаблювати життя», обидві стрічки режисера Енріке Каррераса. Тьемпо помер у Буенос-Айресі 24 жовтня 1980 року.

ВІРШІ ТЕТЯНІ ПАВЛОВІЙ

(збірка «Вірші однієї ...», 1926 р. *)

Ти пам'ятаєш Катюшку, свою подружку
дитинства,
блондинку з ластовинням, внучку мірошника
з вулиці Полтавська, 8,
з якою ви бігали до Дніпра ковзатися на
льоду?

Ти пам'ятаєш ці необачні втечі,
щоб послухати духовий оркестр на Воєнній
площі,
ці копійки, що витрачалися в Домі
Богдановського
влітку на сорбет, а взимку - на мигдальні
тістечка?

Ти пам'ятаєш Петіньку, свого нареченого з
гімназії,
від якого я приносила тобі листи та вірші,
і ті гучні гуляння, коли Царевич
та його люті козаки навідувалися до
містечка?

О, щасливі дні далекого дитинства
у скромному куточку рідної України:
життя звучало радісним срібним
передзвоном,
і вся наша наука була співати, сміятися й
любити!

Але минули роки, й життя розвело нас
різними шляхами: ти вже доросла, а чи
щаслива?

А я ... Тетяно, мило Тетяно, якщо я тобі
скажу,
що я кокотка, чи не будеш ти з мене
сміятися?

Чи зрозумієш ти ту незграбну розруху моїх
мрій,
чи побачиш ті темні задвірки, де моя юність
даремно шукає дороговказ,
щоб витерти мою тугу чистою хустинкою
світла?

Я більше не хочу лити цей гіркий сироп на
твою душу,
ти маєш свої болі та печалі.
Давай-но на мить заплющимо очі й поринемо
в ті щасливі дні до рідного містечка!

* «Вірші однієї ...» – збірка поезії Сесара Тьемпо, опублікована в 1926 році під псевдонімом Клара Бетер. Перші вірші під іменем Клари Бетер були присвячені Тетянці Павловій (радянській актрисі, яка також народилася в Дніпрі) та опубліковані в журналі «Claridad», що супроводжувалися ілюстрацією художника Маноло Маскаренаса. У них Клара Бетер звертається до Тетяни Павлової так, ніби вона була її давньою подругою дитинства з рідної України.

ПОДЯКИ

Особлива подяка:

Народному депутату України пану Святославу Юрашу
Всесвітньо відомому музиканту пану Орасіо Еухеніо «Чанго» Спасюку та його дружині пані
Ріті Медіні

Подяка за співпрацю у підготовці цього номера:

Ліц. Хорхе Баланді
Доктору Хуану Карлосу Чачкесу
Композитору Даніелю Фрейбергу
Доктору Пабло Гольдшмідту
Пану Робі Сендеровічу
Архітектору Даніелю Вайсбурду
Доктору Гільермо Вайсбурду
Інженеру Маріо Вайсбурду

Команді Посольства Аргентини в Україні:

Послу пані Елені Летісії Мікусінскі
Секретарю Аріелю Максу Санчесу Ромеро
Секретарю Мартіну Кастро
Ліц. Алехандрі Василик